

Akademisk Afhandling,
med Vidberömda Philosophiska Fakultetens
i Upsala samtycke,

under inseende af
MAG. FREDRIK GEORG AFZELIUS
Adjunkt i theoret. och prakt. Philosophien,

för *Philosophiska Gradens erhållande*

utgifven af
GUSTAF VICTOR SCHOTTE
af Söderm. och Nerikes Landskap

och till offentlig granskning framställd
på Gustavianska Lärosalen den 24 Maj 1848
p. v. t. e. m.

4:de Delen.

UPPSALA,
LEFFLER OCH SEBELL.

Aristoteles' Metaphysica

Metaphysica. Aristoteles. Vol. I. Parte I.
Traduzione di Giacomo Sili. Con prefazione
di Giacomo Sili. Edizione critica.

Giambattista Deimena

metaphysica. traduzione di Giacomo Sili. con
prefazione di Giacomo Sili. Edizione critica.

ARISTOTELE'S METAPHYSICA molti
commentari, traduzione e interpretazione di Giacomo Sili.

metaphysica. traduzione e interpretazione di Giacomo Sili.

ARISTOTELE'S METAPHYSICA

metaphysica. traduzione e interpretazione di Giacomo Sili.

metaphysica. traduzione e interpretazione di Giacomo Sili.

metaphysica. traduzione e interpretazione di Giacomo Sili.

L'ETICA

metaphysica. traduzione e interpretazione di Giacomo Sili.

ingen talets delars gemensamma gräns *), i

*) Se WALTZ l. l. p. 293: "οὐδεὶς ἔστι κοινὸς ὄρος, non est terminus, qui alteram partem cum altera ita connectat, ut communis sit utriusque et ad utramvis referri possit." Rörande användningen af ordet ὄρος hos Aristoteles i allmänhet hänvisa vi till WALTZ l. l. p. 370: "principali significatione ὄρος (terminus) idem est quod τὸ ὁρίζον (determinans), unde factum est, ut ὄρος idem sit quod τέλος (finis), et sensu proprio acceptum et κατὰ μεταφοράν, et quod σημεῖον (signum); deinde certam legem significat, secundum quam aliquid instituitur, denique modum et rationem, quo quid determinatur. JUL. PACIUS ita explicat, ut ὄρος (terminus propositionis) dictus sit a terminando propositionem, quae saepius ab Aristotele appellatur διατύπα: nam ut puncta lineam, sic ὄροι (termini) propositionem definiunt, ut propositione terminis contingatur iisque circumscribatur, tamquam certis finibus (τοῖς ὅροις)."
Jfr TREDELENBURG, Elementa Logices Aristotelicae p. 67: "ὄρος, quem Latini terminum reddiderunt (inde fortasse apud recentiores determinandi et determinationis vocabulum logice frequentari coeptum est), est quasi notio determinans. Quemadmodum lineae plani sunt termini et figurae naturam constituant, ita subjectum et praedicatum sunt ὄροι, quibus enuntiatio circumscribitur. Nec multum abest, quod mathematici singulas proportionis partes ὄρους dixerunt, ut in Euclid. Elem. V. def. 9: ἀναλογία δὲ ἐν τοισὶν ὄροις ἐλαχίστη ἔστιν. Externa quidem specie syllogismus et proportio haud dissimiles, ut eadem partium nomina facile obtineant. Accedit, quod ὄρος, quia notio definitione continetur, in λόγον potestatem abit." Se föröfritt BIESE l. l. p. 47, 128: "Die Umgrenzung, welche der Begriff durch die ihm eigenhümlichen Momente in sich enthält, wird ὄρος genannt," och p. 286: "ὄροι sind die wesentlichen Be-

anseende till hvilken dess delar sammantoga sig, såsom t. ex. om de *sem* äro en del af de *tio*, så sammantoga sig icke de *sem* och de *sem* i anseende till någon gemensam gräns, utan äro söndrade: äfven de *tre* och de *sju* sammantoga sig lika litet i anseende till någon gemensam gräns; och öfverhufvud kan man icke i afseende på *talet* finna någon delarnes gemensamma gräns, utan de äro städse söndrade: så att *talet* är bland de sönderdelade. Och sammaledes är äfven *ordet* bland de sönderdelade. Ty att *ordet* är ett hurustort, är uppenbart: det afmätes ju genom kort och lång *stafvelse* — jag menar nämligen just det genom stämmans vordna *ordet*. Ty dess delar sammantoga sig icke i anseende till någon gemensam gräns: det är nämligen icke någon gemensam gräns, i anseende till hvilken *stafvelserna* sammantoga sig, utan hvor

stimmungen, welche sich aus dem Begriffe eines Gegeenstandes ergeben, wodurch dieser in sich begrenzt ist und bestimbar wird; sie heben sowol den Gattungsbegriff als das Eigenthümliche der wesentlichen Unterschiede hervor (*Top. IV. 1*), und sind also unter den verschiedenen Prinzipien, welche die Vernunft unmittelbar aufnimmt, die concreten Ausgangspunkte für die objective Erkenntniß der Sache selbst, so daß diese in ihrer Totalität aufgefaßt und ihrem Begriffe nach vollständig erkannt wird. Diese Begriffsbestimmung heißt *ὁρισμός (definitio)*."

och en är söndrad i och för sig sjelf *). Men *linien* deremot är sammanhängande: man kan nämligen finna en gemensam gräns, i anseende till hvilken dess delar sammanfoga sig, (nämlig) *punkten*, och *ytans* åter *linien*; ty *ytans* delar sammanfoga sig i anseende till en viss gemensam gräns. Och sammaledes kan man äfven i afseende på *kroppen* finna en gemensam gräns, (nämlig) *linien* eller *ytan*, i anseende till hvilka *kroppens* delar sammanfoga sig. Men äfven *tiden* och *rummet* äro bland de så beskaffade: den

*) *αὐτὴν καθ' αὐτήν, ipsa per se*, "i och för sig sjelf." Rörande betydelsen af *καθ'* *αὐτό*, till åtskillnad från *δι'* *αὐτό* och *ἡ* *αὐτό*, hos Aristoteles hänvisa vi till BIESE l. l. p. 239 ff.; jfr WAITZ l. l. p. 295; TREDELENBURG, *Aristotelis de Anima* p. 228: "pronomine *αὐτό* nominibus praefixo eorum ideam indicari, Aristoteles luculenter docet Met. VII. 16", och Elementa Logices Aristotelicae p. 96: "καθ' αὐτό, i. e. ita ut non ex alia re accidat, sed per se ipsum insit, ἡ αὐτό, i. e. ita ut propria natura, quatenus ab altera distinguitur, tamquam rei universalis origo urgeatur. Quid utrumque et καθ' αὐτό et ἡ αὐτό sibi velit, exempla geometrica Analyt. post. I. 4 satis declarant;" SCHWEGLER l. l. p. 233: "καθ' αὐτό wird in den gleichen Bedeutungen gebraucht, wie καθ' ὁ. Es bezeichnet a. den Begriff eines Dings oder was in diesem Begriff enthalten ist; b. etwas ist ferner dasjenige καθ' αὐτό, was es ἐν αὐτῷ δέδεκται πρώτῳ; c. καθ' αὐτό = an und für sich; d. etwas ist dasjenige καθ' αὐτό, was es allein hat (οἱ αὐτῷ μόνῳ ἔπαρχει)."

nuvarande *tiden* ansluter sig nämligen såväl till den förflytta som till den tillkommande. *Rummets* återigen är bland de sammanhängande; ty *kroppens* delar, hvilka sammansлага sig i anseende till en viss gemensam gräns, intaga ett visst *rum*: alltså sammansлага sig äfven *rummets* delar, hvilka hvar och en bland *kroppens* delar intager, i anseende till denna samma gräns, i anseende till hvilken äfven *kroppens* delar (sammansлага sig). Så att äfven *rummet* är sammanhängande: dess delar sammansлага sig nämligen i anseende till en gemensam gräns.

Dessutom bestå somliga (hurustora) af ett läge sinsemellan till hvarandra hafvande delar, andra åter icke af ett läge hafvande (delar), såsom t. ex. *liniens* delar hafva ett läge till hvarandra; ty hvar och en af dem ligger någorstädes, och man kan åtskilja och angisva, hvarest hvar och en ligger uti *planen* och till hvilken del bland de öfriga den ansluter sig. Sammaledes hafva äfven *ytans* delar ett visst läge; ty likaledes kan det angifvas, hvarest hvar och en ligger och hvilka ansluta sig till hvarandra. Sammaledes äfven *kroppens* och *rummets* delar. Men i af-

seende på *talet* deremot kan icke någon uppvisa, att dess delar hafva ett visst läge till hvarandra eller ligga någorstädes, ejheller hvilka bland delarna ansluta sig till hvarandra. Ejheller *tidens* delar: ingen nämligen bland *tidens* delar förblifver; men hvad som icke är förblivande, huru skulle väl detta kunna hafva ett visst läge? Nej fastméra skulle man kunna säga att *tiden* har en viss ordning, derigenom att det ena (momentet) af *tiden* är förr, det andra åter sedanare. Och i afseende på *talet* sammaledes, derigenom att det *ena* räknas förr än de *två*, och de *två* (förr än) de *tre*: och sålunda har det väl en viss ordning, men ett läge kan man allsicke utflinna. Och *ordet* äfven sammaledes; ty ingen bland dess delar förblifver, utan det uttalas och genast kan detta icke vidare fattas, så att det icke kan vara ett dess delars läge, såvida som ingen förblifver *). Somliga bestå alltså af ett läge haf-

*) Se WALTZ l. l. p. 294: "Θέσιν ἔχειν (positionem habere) dicuntur ea, quorum partes simul intuemur ac si oculis subjectae essent: quae, dum fluunt, manent et quorum quasi imagines ita animo repraesentantur, ut quae practerierint mente repeti possint simul cum iis, quae praesto sint; ex horum autem numero non est oratio (λόγος), quae, simulacrum dicta est; præteriit; ut id

vande delar, andra åter icke af ett läge hafvande (delar).

Egentligen hurustora kallas nu allena dessa ofvannämnda, men alla andra endast hänsigtsvis*); ty med hänsyn till dessa kalla vi äfven de andra hurustora, såsom t. ex. det *hvita* kallas mycket dersöre, att *ytan* är mycken, och

ipsum, quod praetericrit, repeti et quasi resuscitari nequeat.

*) *κατὰ συμβεβηκός, ex accidente,* "hänsigtsvis." Rörande användningen af κατὰ συμβεβηκός hos Aristoteles i allmänhet hänvisa vi till WAITZ I. l. p. 442: "κατὰ συμβεβηκός dicitur praedieari, quod non proprie (χρήσις) de aliqua re enuntiatur, quod accidit, si quod orationi subjectum est latius patet, quam quod praedicatur, enjus locum occupare deberet; κατὰ συμβεβηκός igitur praedicatur id, cui, quamquam non deberet praedicari respectu habito rationis, quae inter ipsos terminos obtinet, tamen accidit (συμβαινει) ut praedicetur, licet contra naturam: sic κατὰ συμβεβηκός dicitur aliqua res sentiri, si non ipsa sensum afficit, sed in caussa est, ut sensus certo modo afficiatur, v. e. tabulam non video, sed quum non nisi colorem videam, quem habet, tabulam ipsam non video nisi κατὰ συμβεβηκός (ex accidente, Beziehungswise) — κατὰ συμβεβηκός igitur dicitur, quod non nisi cum abusu quodam vocabuli dicitur." Jfr WAITZ I. l. II. p. 302: "quare dicitur φθείρεσθαι κατὰ συμβεβηκός, quod interit cum eo et non nisi per ipsum ejus interitum, in quo inest vel cui adhaeret; unde apparet haud male κατὰ συμβεβηκός verti Beziehungsweise"; TRENDLEMBURG, Aristotelis de Anima p. 428-30; SCHWEGLER I. l. p. 242; BIESE I. l. p. 65, 82, 130, 259.

handlingen lång just derföre, att *tiden* är mycken, och *rörelsen* mycken. Ty icke i och för sig sjelft kallas hvart och ett bland dessa ett hurustort. Så t. ex. om någon vill angifva hurustor en viss *handling* är, så skall han bestämma (den) genom *tiden*, angivande *ettårig* eller på annat dylikt sätt. Och angivande hurustort *ett visst hvitt* (är), skall han bestämma (det) genom *ytan*: så stor nämligen *ytan* är, lika stort skall han säga äfven det *hvita* vara. Så att de ofvannämnda ensamma kallas egentligen hurustora i och för sig sjelfva, men bland de andra intet i och för sig sjelft, utan om (de) så *) (kallas), (så är det endast) hänsigtsvis.

Vidare är intet motsatt det hurustora. Ty i afseende på de bestämda (hurustora) är det uppenbart, att intet är (dem) motsatt, såsom t. ex. det *tvåalniga* eller *trealniga* eller *ytan* eller något

*) Se WAITZ l. l. p. 294: "recepimus, quod conjectit BECKERUS, ἀλλ' εἰ ἄρα, quamvis ne ἀλλ' οὐ ἄρα quidem ferri omnino nequeat, quod codices praebent omnes excepto Laurentiano. Boëthius autem nihil videtur habuisse, nisi ἀλλὰ κατὰ συμβεβήκος: vertit enim "sed per accidens"; ἀλλ' οὐ apud Aristotelem plane idem est quod πλήν".

annat bland dylika: intet är nämligen dessa motsatt, såframt icke någon ville påstå, att det *många* är motsatt det *fåtaliga* eller det *stora* (motsatt) det *illa*. Men intet af dessa är ett hurustort, utan fastmera bland de (hänförda) till något; ty intet kallas i och för sig sjelft *stort* eller *litet*, utan derigenom att det hänföres till ett annat, såsom t. ex. ett *berg* kallas *litet*, men ett *hirskorn* deremot *stort* derföre, att det sednare är *större* än de samlägtade, det förra åter *mindre* än de samlägtade. Alltså hänförandet till ett annat — ty om det i och för sig sjelft kallades *litet* eller *stort*, så skulle aldrig *berget* kallas *litet*, men *hirskornet* deremot *stort*. Återigen säga vi att *många* menniskor äro i *byn*, men i *Athen* *få*, (ehuru) varande många gånger flera än dessa, och i *huset* *många*, men i *theatern* *få*, (ehuru) varande mycket flera (än dessa). Dessutom *) beteckna det *trå-*

*) Se WAITZ l. l. p. 295: "multum et paullum, magnum et parvum non quantitatem exprimere, sed relationem quandam significare, probavit eo, quod non nisi respectu habito aliis rei magna vel parva dicantur: iam aliud argumentuu affert hoc, quod e. g. τὸ δίπηχν et τριπηχν significant certam magnitudinem (ἀφωρισμένως), quam aliquid habeat, magnum vero et parvum minime indicent, quam magnitudinem aliquid habeat, sed non exprimant nisi quomodo se habeat aliud ad aliud."

alniga och *trealniga*, och hvart och ett bland sådana, hurustort, men det *stora* eller *lilla* deremot betecknar icke hurustort, utan fastmera (hänfördt) till något: det *stora* och det *lilla* åskådas nämligen i förhållande till ett annat. Så att det är uppenbart, att dessa äro bland de (hänförda) till något. Föröfrigt *) om man antager att dessa äro hurustora, eller om man icke antager (att de äro det), så är likväld icke något dem motsatt; ty hvad som icke kan fattas i och för sig sjelft, utan hänföres till ett annat, huru skulle väl någon kunna påstå att något är motsatt detta? Men om åter det *stora* och det *lilla* skola vara (hvarandra) motsatta, så skall det inträffa **),

*) Se WAITZ l. l. p. 295: "Adhuc probavit magnum et parvum non quantitatis esse signa. Verum hoc in medio relinquamus, ei certe, quod ipsum non subsistit, sed non consistit nisi in comparatione quadam, nihil poterit esse contrarium. Si autem sumamus magnum et parvum esse contraria, duo inde consequentur, quae absurdia sunt: unum, quod in eadem re contraria simul inerunt, alterum, quod res, in qua inerunt, sibi ipsa erit contraria."

**) Rörande användningen af *ἴσαται* och *οὐμέβησται* hos Aristoteles i allmänhet hänvisa vi till SCHWEGLER l. l. p. 55: "Aristoteles pflegt sich des futurums in polemis chen Argumentationen vorherrschend dann zu bedienen, wenn er aus der These des Gegners eine Consequenz zieht, durch welche sich dieselbe unmittelbar selbst wider-

att ett och detsamma på samma gång mottager de motsatta och att desamma äro sig sjelfva motsatta. Ty det inträffar understundom, att ett och detsamma är på samma gång både *stort* och *litet*: det är nämligen i förhållande till detta *litet*, men i förhållande till ett annat åter är detta samma *stort*. Så att det inträffar, att ett och detsamma är på en och samma tid såväl *stort* som *litet*: så att (det inträffar, att) det på samma gång mottager de motsatta. Men intet synes likväld på samma gång mottaga de motsatta,

I e g t." — Beträffande föröfrigt betydelsen af ordet *συμβαινειν* och dess användning hos Aristoteles i allmänhet hänvisa vi till TREDELENBURG, *Elementa Logicae Aristotelicae* p. 67: "quae conclusio ex propositione et assumptione justa ratiocinatione cogitur, συμπίρασμα nominatur; ipsum autem cogi et consequi συμβαινειν appellatur, quod simili significatione jam a Platone frequentatur. Unde factum est, ut τὰ συμβεβηκότα, quamquam plerumque accidentia significant, etiam ea, quae necessario consequuntur, esse possint." Jfr TREDELENBURG, *Aristotelis de Anima* p. 188 ff.; SCHWELLER I. I p. 55, 243; BREIER, *Die Philosophie des Anaxagoras nach Aristoteles* p. 29: "Der ganze Satz (*De Coel. III. 4*) ist nur eine Consequenz, wodurch Aristoteles seine Gegner auf Glatteis führt. Das geht auch aus dem Worte *συμβαινειν* hervor, das Aristoteles in solchen Fällen gern gebraucht, wie es denn auch vortrefflich ausdrückt, daß jemand zu etwas kommt, ohne es zu merken, und sich Dinge muß gefallen lassen, die er gern ablehnte und an welche er anfangs nicht gedacht hat."

såsom t. ex. i afseende på *räsendet*: *) (väsendet) synes väl vara mäktigt upptaga de motsatta, men ingalunda likväl är det på en och samma gång *sjukt* och *friskt*. Ejheller är det på samma gång *hvitt* och *svart*. Ejheller är något bland de andra, hvilket på samma gång mottager de motsatta. Men det inträffar äfven, att desamma äro sig sjelfva motsatta. Ty om det *stora* är motsatt det *lilla*, och ett och detsamma åter är på samma gång *stort* och *litet*, så skulle detsamma sjelft vara motsatt sig sjelft. Men att detsamma sjelft är motsatt sig sjelft, är bland de omöjliga. Det *stora* är således icke motsatt det *lilla*, ejheller det *många* (motsatt) det *fåtaliga*. Så att äfven om någon skulie påstå att dessa icke (äro) bland de (bänsförd) till något, utan (höra) till det husrusta, så skola de (likväl) hafva intet motsatt.

*) οἷον ἐπὶ τῆς οὐσίας, ὅτι in substantia (perspici potest), "såsom t. ex. i afseende på väsendet." Se WAITZ t. I. p. 296: "ἐπὶ τῆς οὐσίας, quod substantiae accidit. Secundus conjungitur ab Aristotele substantivum cum praepositione, quasi adverbii loco, ubi nudum substantivum sufficeret suo casu positum: sic nostro loco exspectabas οἷον η̄ οὐσία."

(bild) Men det hurustoras motsats synes isynnerhet förefinnas i afseende på rummet. Ty de sätta *ofran* motsatt *nedan*, kallande den i midten varande orten *nedan*, deraföre att midten tillkommer det största afståndet i förhållande till verldens gränsor. Och de tyckas från dessa öfverflytta bestämningen äfven af de andra motsatta; ty de från hvarandra mest aflägsnade bland de inom ett och samma släkte (hörande) bestämmas (såsom) motsatta *).

Vidare synes det hurustora icke mottaga det mera och det mindre **), såsom t. ex. det

*) Se BIESE l. l. p. 67: "Aus *δοκεῖ οὐπάρχειν*, τιθέσαι λέγοτες, ξούλασσιν sieht man, daß Aristoteles sich auf daeinige bezieht, was der gewöhnlichen Anschauung im Raume als entgegengesetzt erscheint, nach welcher man diese Gegensätze nur bestimmt nach der Beziehung auf den Betrachtenden, ohne darin das Objective aus kosmischen Gegensätzen abzuleiten. Aristoteles gibt in unserer Stelle nicht näher auf diesen Unterschied ein, sondern deutet an, wie nach der gewöhnlichen Anschauung der Gegensatz im Raume ebenso relativ sey, wie das Groß und Klein, das Viel und Wenig; dies wird nur bestimmt nach der Beziehung auf uns (*πρὸς ἡμᾶς*), wie Aristoteles es *Phys. IV. 1.* bezeichnet, wo er den Unterschied zwischen der bloß subjectiven und der objectiven Geltung des räumlichen Gegensatzes hervorhebt."

**) Se WALTZ l. l. p. 297: "oὐ δοκεῖ δὲ . . . *Caussa in eo est, quod τὸ ἡττον μῆτις ἀεὶ τοῦ ἐναρτλοῦ: contrarii vero nihil inesse in quantitate, demonstravit.*"

tvåalniga: det ena är nämligen icke mera (eller mindre) *tvåalnigt* än det andra; ejheller i afseende på *talet*, såsom t. ex. de *tre* intet mera (eller mindre) än de *sem* (äro) *sem* eller *tre*, ejheller de *tre* än de *tre**). Ejheller säges den ena *tiden* vara mera (eller mindre) *tid* än den andra. Och lika

*) Se WALTZ l. l. p. 297: "Loco corrupto lucem affert Boëthius, qui lectionem codicis Marciani confirmat, quae sola sensum præbet, qui huic loco conveniat. Veterem interpretem latinum eandem exprimere voluisse patet; habet enim haec: "neque in numero, ut ternarius et quinarius, nihil enim magis ternarius dicitur quam quinarius, nec tria potius quam tria dicuntur." Idem habuisse videtur MAGENTENUS, quamquam ordinem membrorum orationis in explicacione mutavit. Numerus, ait, non dicitur magis vel minus esse numerus: neque enim alius numerus alio magis est numerus, neque idem numerus gradum admittit, ut modo magis modo minus dici possit numerus. Omnis loci difficultas est in verbis πέντε ή τρια, pro quibus si scriptum exstitisset τρια ή πέντε, locum non conturbatum esse verisimile est. Diceret enim hoc: tria non magis sunt tria quam quinque sunt quinque, h. e. utrum major sit numerus an minor non refert, quatenus numerus; nam natura numeri eadem manet. Quum vero dixerit πέντε ή τρια, locus vix aliter videtur explicari posse quam ita, ut verba πέντε ή τρια nihil significant nisi certos numeros, quorum sint exempla: exempla igitur posuit pro eo, cuius sunt exempla (das Concrete statt des Abstracten); quare quod dicit est hoc: "siquidem tria non magis quam quinque certus numerus (πέντε ή τρια) est, neque tria ipsa magis quam tria." Qui obscuritatem nostrae lectionis reprehendat, is neque ab Aristotelis stilo hoc abhorrire neque ab hoc loco alicum esse perpendat, quia locus clarus et planus non facile cōfūmpilur."

litet i afseende på något enda bland de ofvannämnda (hurustora) öfverhufvud säges det mera och det mindre. Så att äfven det hurustora (sjelft) icke mottager det mera och det mindre.

Men isynnerhet eget för det hurustora är, att det kallas både *likastort* och *olikastort*. Ty hvart och ett bland de ofvannämnda hurustora kallas både likastort och olikastort, såsom t. ex. *kroppen* kallas såväl likastor som olikastor, och *talet* kallas såväl likastort som olikastort, och *tiden* såväl likastor som olikastor. Och sammaledes äfven i afseende på de andra ofvannämnda kallas hvart och ett både likastort och olikastort. Men bland de öfriga deremot synas alla, hvilka icke äro hurustora, allsicke kunna kallas både likastort och olikastort, såsom t. ex. *anordningen*^{*)} allsicke kallas både likastor och olikastor, utan fastméra *likadan*, och det *hvita* allsicke både likastort och olikastort, utan *likadant*. Så att det isynnerhet är eget för

*) *διάθεσις, dispositio, "anordningen."* Rörande betydelsen af ordet *διάθεσις* hos Aristoteles se *Met. V. 19: διάθεσις λέγεται τοῦ ἔχοντος μέρη τάξις, η κατὰ τόπον η κατὰ δύναμιν η κατ' εἶδος. Θέσιν γὰρ δεῖ τινα εἶναι, ὥσπερ καὶ τοῦτο μα δῆλοι η διάθεσις.*

det hurastora, att kallas både likastort och olikastort *).

SJUNDE KAPITLET. **Hämförda till något** kallas nu alla sådana, hvilka sägas vara andras just detta, som de äro, eller på hvilket annat sätt som helst (i förhållande) till ett annat, såsom t. ex. det *större* säges vara ett annats just detta, som det är: (varande) någots *större* kallas det nämligen *större*; och det *dubbla* kallas ett annats just detta, som det är: (varande) någots (*dubbla*) kallas det nämligen *dubbelt*. Och sammaledes äfven alla andra sådana. Men äfven sådana äro bland de hämförda till något, som t. ex. *färdighet*, *anordning*, *förfimmelse*, *vetenskap*, *läge*. Ty alla de nyssnämnda sägas vara andras just detta, som de äro, och icke något annat: *färdigheten* säges nämligen

*) *ἴσον τε καὶ ἄνισον λέγεσθαι, æquale et inaequale dici,*
"att kallas både likastort och olikastort." Vi hafva icke
kunnat annorlunda återgiva åtskilnaden mellan *ἴσον*
och *ἄνισον*, *æquale* och *simile*, *gleich* och *ähnlich*, än
genom att översätta det förra med *likastort*, det
sednare åter med *likadant* (lika beskaffadt). Jfr
ARISTOTELES, *Met.* V. 15: "*ταῦτα μὲν γὰρ ὁν μία*
ἡ οὐσία, ὄμοια δὲ ὁν η ποιότης μία, ἴσα δὲ
ὁν τὸ ποσὸν εν;" SCHNEGLER l. l. p. 217: "*ὄμοιον*
ist, was mehr identische als nicht identische Eigenschaften
oder Bestimmungen (πάθη) hat."

vara någots *färdighet*, och *vetenskapen* någots *vetenskap*, och *läget* någots *läge*, och äfven de andra sammaledes. Hänförda till något äro alltså alla de, hvilka sägas vara andras just detta, som de äro, eller (hvilka sägas vara) på hvilket annat sätt som helst (i förhållande) till ett annat, såsom t. ex. ett *berg* kallas *stort* (i förhållande) till ett annat: (hänfordt) till något kallas nämligen *berget stort*; och det *likadana* kallas *likadant* med något, och de andra dylika sägas sammaledes (vara i förhållande) till något. Men äfven *liggandet*, och *ståendet* och *sittandet* äro vissa *lägen*, och *läget* åter är bland de hänförda till något; ehuru *ligga* eller *stå* eller *sitta* sjelfva likväl icke äro *lägen*, utan kallas paronymt efter de nämnda *lägena*.

I afseende på de hänförda till något förefinnes nu äfven motsats, såsom t. ex. *dygd* är motsatt *last*, hvardera varande bland de hänförda till något, och *vetenskap* (är motsatt) *okunnighet*. Men det motsatta tillkommer likväl icke alla hänförda till något: det *dubbla* är nämligen intet motsatt, ejheller det *tre dubbla*, ejheller något annat bland dylika.